

Uloge i odgovornosti trenera

Trener preuzima jednu od najvažnijih uloga u S4D. Trener je taj koji će biti u direktnom kontaktu sa mladim učesnicima i neće imati utjecaja samo na same pojedince već i na njihove zajednice. Stoga je neophodno **biti svjestan mnogih uloga i odgovornosti koje dobar trener mora ispuniti** i kako ih uspješno prenijeti budućim instruktorima kao voditeljima kursa. Kao i uvijek imajte na umu da postoji pet glavnih principa i da S4D svoj puni potencijal može razviti samo ako se svi principi uzmu u obzir i primijene.

Uloge trenera

S4D trener ne samo da bi trebao biti u mogućnosti da poboljša sportske vještine mladih učesnika, već što je još važnije **osigurati da se tijekom S4D obuke razviju sve četiri dimenzije (kognitivna, socijalna, sportska i fizička)**. Za više informacija o ovoj temi, pogledajte osnovni tječaj o **Višedimenzionalnom razvoju**. Na osnovu modernog razumijevanja nastave, postoje četiri područja kompetencija koja trener mora stalno uravnotežiti kako bi osigurao uspješan trening. Iznad svega, **trener S4D-a uvijek mora biti uzor na terenu i van njega**. To uključuje preuzimanje odgovornosti za mlade učesnike, kao i spremnost da kontinuirano učimo i rastemo kao trener i kao osoba. Nadalje, kreativnost i prilagodljivost su važne vještine za trenere kako bi dizajnirali S4D treninge prema potrebama učesnika i odgovarajućem kontekstu. Ako je primjenjivo, treneri mogu preuzeti daljnje odgovornosti u svojoj zajednici, osim podučavanja S4D obuke.

Tehničko: Trener kao **stručnjak...**

- ✓ sposoban je podučavati i razvijati motoričke vještine kao i tehničke i taktičke kompetencije mladih učesnika
- ✓ sposoban je objasniti, procijeniti i primijeniti koncept korištenja sporta kao sredstva za razvoj.

Metodološko: Trener kao **učitelj ...**

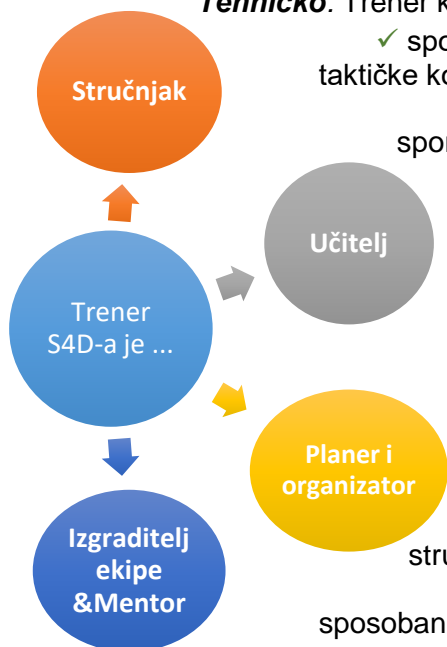
- ✓ stvara mogućnosti za mlade učesnike da nauče kako izvoditi disciplinirano razmišljanje koje je jasno, racionalno, otvorenog uma i poduprto dokazima
- ✓ Uči mlade učesnike kako procijeniti situaciju i odabrati pravac djelovanja iz nekoliko mogućnosti
- ✓ vodi mlade učesnike ka definisanju problema, analizi i razvijanju strategije za provođenje rezolucije i rješavanje problema

Organizacijski: Trener kao **planer i organizator...**

- ✓ sposoban je da efikasno i u slijedu organizuje, planira i strukturira trening/ sedmicu/ sezonu
- ✓ zna šta je potrebno za aktivnost (npr. materijal, broj učesnika) i sposoban je modificirati i prilagoditi aktivnost prema okolnostima.

Društveni: Trener kao **izgraditelj ekipe, mentor, prijatelj i savjetnik...**

- ✓ omogućava mladim učesnicima da razvijaju i održavaju način razmišljanja solidarnosti koji podržava ideje, vrijednosti i aktivnosti drugih
- ✓ pruža mogućnost mladim učesnicima da izraze svoja mišljenja i aktivno ih uključuje tokom treninga
- ✓ Osposobljava mlade učesnike da prihvate ljudsko dostojanstvo kao osnovu zajedničkog života, kao i zaštitu fizičkog i psihološkog integriteta

Daljnje kompetencije koje bi trener S4D-a trebao posjedovati mogu se naći na web stranici 'Sport for Development Resource Toolkit' pod: [Essentials – S4D Competences – Coach Competences](#) i pod: [Tools For Your Practice – S4D Teaching and Learning Materials – Palestinian Territories – Manual 'Kicking youth competences'](#) (p. 13-15).

Trener mora biti u stanju da preuzme mnogo različitih uloga. Odgovarajuće uloge se moraju uvijek birati u skladu sa sociokulturnim kontekstom u kojem se odvijaju S4D aktivnosti i moraju se temeljiti na učesnicima obuke. Iako **trener uvijek mora djelovati kao uzor**, dodatne funkcije mogu ovisiti o starosnoj skupini učesnika. Međutim, uloge nisu isključive. Trener bi uvijek trebao preuzeti sve potrebne uloge, imajući u vidu najvažnije, koje su prikazane u kutiji za tekst.

Primarna uloga prema starosnoj grupi

- **Ispod 9 godina:** Zabavljač
- **9-12:** Učitelj
- **13-16:** Stručnjak
- **Preko 16 godina:** Prijatelj

Odgovornosti trenera

Jedna od glavnih odgovornosti S4D trenera je **promocija i omogućavanje uravnoteženog, dugoročnog razvoja mladih učesnika**, uzimajući u obzir fizičke, psihološke i lične potrebe. Nadalje, trener mora **osigurati kontinuirano sudjelovanje i zadovoljstvo mladih učesnika** nudeći izazovan i raznolik skup aktivnosti.

Da bi se postigli ovi ciljevi, sljedeće tablice nude neke važne smjernice kojih se trener treba pridržavati prilikom interakcije s mladima u sportskom razvojnom okruženju. Ove smjernice treba po potrebi proširiti.

☺ Pokušajte implementirati ...
✓ Uključivanje učesnika u proces planiranja i donošenja odluka
✓ Obavješćavanje učesnika da se mogu dogoditi sukobi i pomoći im da proaktivno riješe probleme
✓ Omogućavanje otvorenih diskusija i iznošenje mišljenja
✓ Planiranje i ocjenjivanje obuke

☹ Pokušajte izbjeći ...
✗ Isključivanje učesnika iz odluka ili odbijanje njihovih ideja
✗ Pokazivanje prstom ili vikanje kada kritikujete
✗ Da učesnici postanu meta vaše kritike - umjesto toga, usredotočite se na akcije / ponašanja
✗ Tretiranje učesnika na drugačiji ili nepravedan način

Također je odgovornost trenera da bude svjestan i **spriječi bilo kakvo zlostavljanje ili zloupotrebu mladih učesnika**. To uključuje fizičko, emocionalno i seksualno zlostavljanje, kao i zanemarivanje ili maltretiranje. Dogovaranje **kodeksa ponašanja** sa učesnicima može biti korisno sredstvo za sprečavanje takvog ponašanja i stvaranje osjećaja vlasništva među mladima. Primjer etičkog kodeksa možete pronaći na web stranici 'Sport for Development Resource Toolkit' pod: [Tools For Your Practice – S4D Tools for Implementing Activities and Events – Guidelines – Guideline 'Code of Ethics Coach-Player'](#).